

Huiselijke natuur

Domestic Nature

In Western Europe the organic world is coming increasingly under the control of the industrialisation of the agricultural sector. At the same time there is wide interest in unspoiled nature. In recent years there has been a great increase in the creation and upkeep of a bit of nature of one's own, in gardens and on balconies. This great interest in that part of our environment which people can actually influence, but which is ultimately subject to other laws, seems to satisfy both the need for a small, personal space outside the daily order, and the urge to create one's own paradise. The confrontation with the organic world assumes a specific significance in the act of gardening: all at once, the plants are no longer simply a part of man's surroundings, but become the object of responsibility, care and creative aspirations.

The way a gardener handles his materials reflects general views on the relationship between nature and culture, two concepts whose meaning has become unclear in the largely artificial, consolidated landscape of the Netherlands. A single free-growing dandelion in the middle of a car park can take on a symbolic significance in the same way an avenue of lopped limes used to express the ambition of achieving a rational symbiosis of nature and culture.

Everyone who deals with gardens for pleasure or for their work – the gardener, the garden designer and the owner – always finds himself in the area of tension between what has grown, what is growing, what has been created and what can be created.

This issue of OASE, number 56, is the second of two on gardens. In the first one we examined the role the garden can play in relation to architecture and described both the garden as an inhabited space and its interaction with the house and the city. In this number we concentrate on the relationship between the garden and nature.

Architects find it hard to describe gardens. Transitional zones between the house and garden can be architecturally defined, and the physical and symbolic aspects of an enclosure can be established. By contrast, the green garden is not amenable to the

In West-Europa wordt de organische wereld steeds meer beheerst door de industrialisatie van de landbouwsector. Tegelijkertijd leeft er een brede belangstelling voor de ongerepte natuur. De populariteit van het aanleggen en onderhouden van het eigen stukje natuur, in tuinen en op balkons, is in de afgelopen jaren sterk toegenomen. De grote belangstelling voor dat deel van de leefomgeving dat door mensen weliswaar kan worden beïnvloed, maar uiteindelijk aan andere wetmatigheden is onderworpen, lijkt tegemoet te komen aan de behoefte aan een kleine, persoonlijke ruimte buiten de dagelijkse orde en aan de drang tot het creëren van een eigen paradijs. De confrontatie met de organische wereld krijgt in de handeling van het tuinieren een specifieke betekenis: ineens zijn de planten niet slechts een onderdeel van de omgeving van de mens, maar worden zij objecten van verantwoordelijkheid, zorg en creatieve ambities.

De wijze waarop de tuinier zijn of haar materiaal behandelt, weerspiegelt algemene opvattingen over de verhouding tussen natuur en cultuur, twee begrippen wier betekenis in het grotendeels artificiële, ruilverkavelde landschap van Nederland onduidelijk is geworden. Een enkele wildgroeïende paardebloem op een parkeerplaats kan een symbolische betekenis krijgen, op eenzelfde manier als voorheen een gesnoeide lindelaan uitdrukking kon geven aan de ambitie om tot een rationele symbiose van natuur en cultuur te komen.

Iedereen die voor zijn plezier of beroepsmatig met tuinen omgaat – de tuinier, de tuinarchitect en de bewoner – beweegt zich steeds in het spanningsveld van het gegroeide, het groeiende, het gemaakte en het maakbare.

De voorliggende OASE nummer 56 is het tweede deel van een tweeluik over tuinen. In het eerste deel zijn wij ingegaan op de rol die de tuin in relatie tot de architectuur kan spelen en hebben wij de tuin als bewoonde ruimte en de wisselwerking ervan met de woning en de stad beschreven. In dit nummer staat de relatie van de tuin met de natuur centraal.

Architecten hebben er moeite mee tuinen te beschrijven. Overgangszones tussen huis en tuin kunnen architectonisch worden bepaald en een omheining kan in haar fysieke en symbolische verschijning worden vastgelegd. De begroeide tuin onttrekt zich daarentegen aan

usual architectural vocabulary; it seems to be too personal, too undefined, too elusive for criteria that can be rationalised. As a result, the arranging of plants and colours is soon banished to the world of 'decoration'.

However, in parallel with the 'emancipation' of the interior, we also see a change in the way of regarding the garden. Considering the large number of publications on lifestyle and interior, the dividing line between populism, amateurism and professional debate seems to be increasingly blurred. The numerous publications on gardens and gardening are no longer intended purely for the coffee table, but also address a professionally interested readership.

The modern garden tradition, which took shape in the early twentieth century, emphasised the role of the world of plants as a means of designing one's surroundings. Such designers as Leberecht Migge and his Danish contemporary G.N. Brandt outlined the picture of a garden in which plants are treated as a construction material; the plant is a living organism that has to be accepted the way it is. This design approach reflects a humanist view of the organisation of society; the garden is not only visually consumed but can also be actively used and made useful. At the present time, the work of the internationally employed Dutch garden designer Piet Oudolf links up with this tradition in a personal and contemporary way. The work of the Swedish-English gardener Simon Irvine also builds on this approach: by the end of the growing season, his garden, which in spring and summer is a feast of form, texture and colour, is converted into the material for a meal on a grand scale: this is the celebration, experience and use of nature in the twenty-first century. The garden becomes a poem composed of words and expressions from nature; a poem whose subject is nature, or rather, that part of human culture which we call nature.

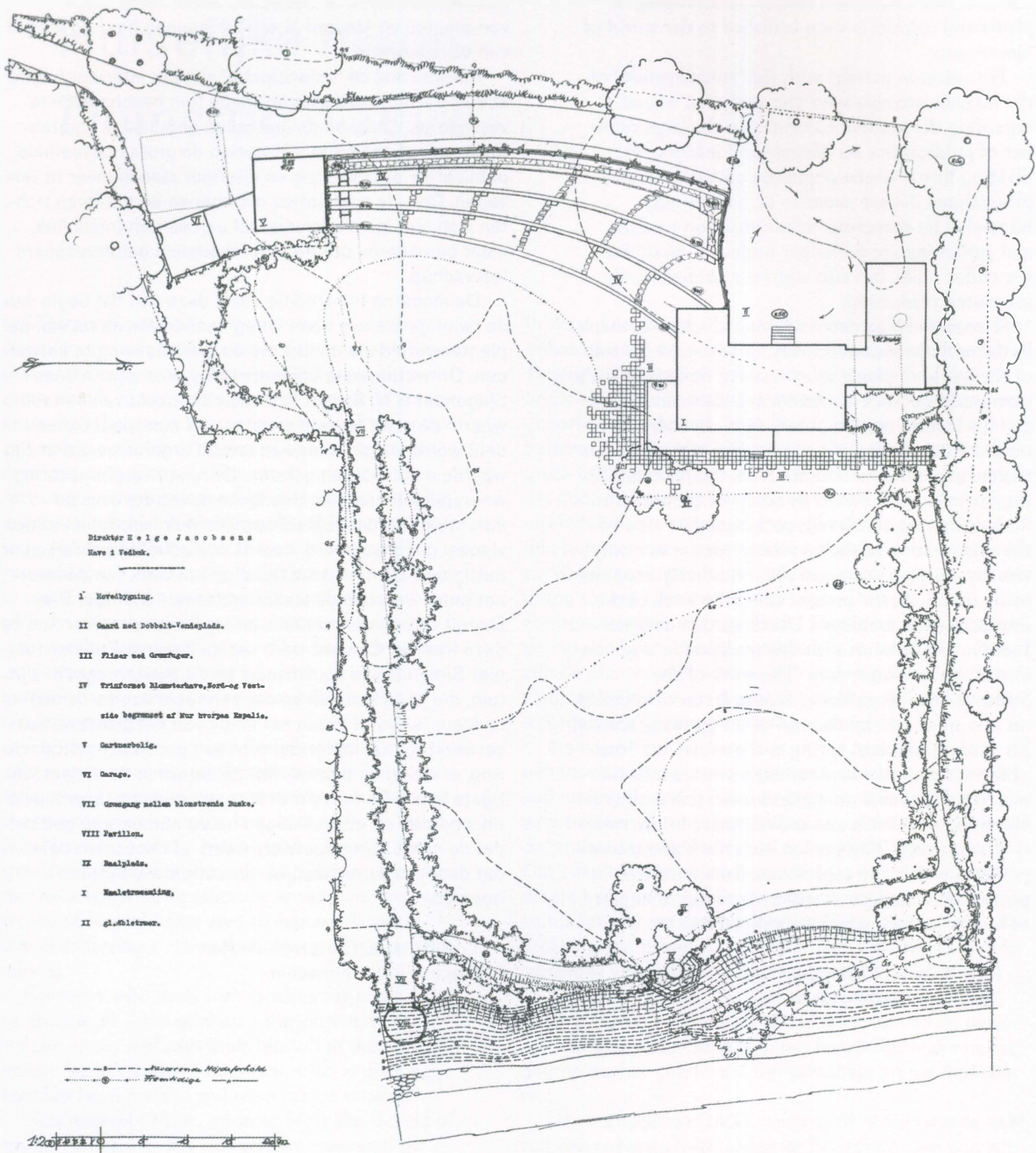
Like Bijlsma, Christoph Grafe,
Mechthild Stuhlmacher

het gebruikelijke architectonische vocabulaire; hij lijkt te persoonlijk, te ongedefinieerd, te ongrijpbaar voor rationaliseerbare criteria. Zodoende wordt het arrangeren van planten en kleuren al snel verbannen naar de wereld van de 'decoratie'.

Parallel met de 'emancipatie' van het interieur begint echter ook de wijze waarop we de tuin beschouwen te veranderen. De scheidslijn tussen populisme, amateurisme en het vakdebat lijkt gezien de grote hoeveelheid publicaties over *lifestyle* en interieur steeds meer te vervagen. De vele publicaties over tuinen en tuinieren richten zich niet meer exclusief tot een salontafelpubliek, maar adresseren ook een professioneel geïnteresseerd lezerschap.

De moderne tuintraditie zoals deze aan het begin van de twintigste eeuw vorm kreeg benadrukte de rol van de plantenwereld als middel om de leefomgeving te ontwerpen. Ontwerpers als Leberecht Migge en zijn Deense tijdgenoot G.N. Brandt schetsen het beeld van een tuin waarin de plant als een constructief materiaal behandeld wordt; de plant als een levend organisme dat in zijn waarde moet worden gelaten. Deze ontwerpbenadering weerspiegelt een humanistische opvatting over de inrichting van de maatschappij; de tuin wordt niet alleen visueel geconsumeerd maar is ook actief te gebruiken en nuttig te maken. In deze tijd sluit het werk van de internationaal opererende Nederlandse tuinarchitect Piet Oudolf op een persoonlijke en eigentijdse manier aan op deze traditie. Ook het werk van de Zweeds-Engelse tuinier Simon Irvine bouwt voort op dit gedachtegoed: zijn tuin, die in de lente en zomer een feest van vorm, textuur en kleur is, wordt tegen het einde van het groeiseizoen verwerkt tot het materiaal voor een grootse maaltijd: viering, ervaring en gebruik van de natuur in de eenentwintigste eeuw. De tuin wordt hier een gedicht, opgebouwd uit woorden en uitdrukkingen uit de natuur; een gedicht dat de natuur als onderwerp heeft, of misschien beter dat deel van de menselijke cultuur dat we natuur noemen.

Like Bijlsma, Christoph Grafe,
Mechthild Stuhlmacher

Plattegrond van Nympha / Plan of Nympha

This text is a selection from *Fantasiens Have: Det moderne gennembrud i havekunsten og sporene i byens landskab* (Gardens of imagination), Copenhagen, Arkitektens Forlag, 1993.

Deze tekst is een selectie uit *Fantasiens Have: Det moderne gennembrud i havekunsten og sporene i byens landskab* (Tuinen der verbeelding), Copenhagen, Arkitektens Forlag, 1993.